

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. K.**, podnikajúceho pod obchodným menom J. K., s miestom podnikania v M., IČO : X., zastúpeného JUDr. J. G., advokátom so sídlom v B., proti žalovanému **M. S.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. Z. L., advokátom so sídlom v B., **o zaplataenie 13 272,56 EUR (399 849,-- Sk) s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 19 C 259/2004, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 11. júna 2009 sp. zn. 6 Co 220/08 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 29. mája 2008 č.k. 19 C 259/2004-226 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 399 849,-- Sk s 13 % úrokmi z omeškania ročne od 5.7.2003 do zaplataenia a zaplatiť mu i náhradu trov konania 20 000,-- Sk, to všetko do pätnástich dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň rozhodol aj o povinnosti žalovaného zaplatiť v rovnakej lehote na účet súdu náhradu trov štátu 8 616,-- Sk. Výrok rozsudku vo veci samej odôvodnil výsledkami vykonaného dokazovania, z ktorého vyvodil záver o opodstatnenosti žalobcom uplatneného nároku na zaplataenie ceny stavebných prác, vykonaných na základe zmluvy o dielo uzavretej medzi účastníkmi.

Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd na odvolanie žalovaného rozsudkom z 11. júna 2009 sp. zn. 6 Co 220/08 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 288 577,46 Sk (9 579,02 EUR) s 13 % úrokmi z omeškania od 5.7.2003 do zaplataenia, všetko do pätnástich dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku žalobu zamietol a rozhodol tiež, že každý z účastníkov je povinný zaplatiť na účet súdu prvého stupňa náhradu trov štátu po 142,99 EUR do troch dní a že žiaden z nich nemá právo na náhradu trov konania. Zmenu prvostupňového rozsudku v podstate odôvodnil tým, že i keď výška preddavku zloženého žalovaným (medzi účastníkmi sporná) bola súdom prvého stupňa ustálená správne sumou 157 205,20 Sk, pri určení výšky ceny stavebných prác bolo potrebné vychádzať zo znaleckého posudku a nie z ceny fakturovanej žalobcom.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. aby zrušil aj rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil vadami konania podľa § 237 písm. b) a e) O.s.p., ďalej inými vadami konania a tiež nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom. Poukazoval na to, že existencia väd vyplývajúcich z ustanovenia § 237 písm. b) a e) O.s.p. je daná tým, že v konaní vystupoval ako účastník J. K. – živnostník, ktorý nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, a že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, keďže žalobca sa domáhal úhrady za stavebné práce, no súdy rozhodovali aj o úhrade za stavebný materiál zakúpený iným subjektom.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol tento mimoriadny opravný prostriedok ako neopodstatnený zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) preskúmal podané dovolanie z hľadiska jeho prípustnosti a dospel k záveru, že ho treba odmietnuť.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu v zmysle cit. ust. § 238 ods. 1 O.s.p. je založená na rozdielnosti (nesúhlasnosti) rozsudku odvolacieho súdu s rozsudkom súdu prvého stupňa. O nesúhlasné rozsudky ide vtedy, ak okolnosti významné pre rozhodnutie veci boli posúdené oboma súdmi rozdielne tak, že práva a povinnosti stanovené účastníkom sú podľa záverov týchto rozsudkov odlišné. Odlišnosťou sa pritom nemyslí rozdielne právne posúdenie, pokiaľ nemalo vplyv na obsah práv a povinností účastníkov, ale iba taký záver, ktorý rozdielne konštituuje alebo deklaruje práva a povinnosti

v právnych vzťahoch účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, nie je podstatné, či odvolací súd formálne rozhodol podľa § 219 alebo či postupoval podľa ustanovenia § 220 O.s.p. Rozhodujúci je obsahový vzťah rozsudkov súdov oboch stupňov v tom, ako rozdielne posúdili práva a povinnosti v právnych vzťahoch účastníkov konania. Významným nie je ani to, ako odvolací súd formuloval výrok svojho rozsudku, či ho napríklad formálne označil ako zmeňujúci, hoci v skutočnosti ide o potvrdzujúci rozsudok.

Z porovnania výrokových častí rozsudkov súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu v predmetnej veci a z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že napriek použitej formulácii o zmene rozsudku súdu prvého stupňa, je rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej vo výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť žalobcovi sumu 288 577,46 Sk s 13 % úrokmi z omeškania od 5.7.2003 do zaplatenia potvrdzujúcim a zmeňujúcim je len v časti, v ktorej bola žaloba vo zvyšku zamietnutá.

Prípustnosť dovolania účastníka proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 a § 238 ods. 2 a ods. 3 O.s.p. So zreteľom na skutočnosť, že rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci, dovolanie podľa § 238 ods. 2 neprichádza do úvahy. Keďže vo výroku napadnutého rozsudku odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania, dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p.

Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolací súd nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení. Nezistil teda ani vady namietané dovolateľom, ktoré mali spočívať v nespôsobilosti žalobcu byť účastníkom konania /§ 237 písm. b) O.s.p./ a v nedostatku návrhu na začatie konania /§ 237 písm. e) O.s.p./.

Účastníkmi občianskeho súdneho konania sú osoby, o ktorých právach a povinnostiach sa má konať. Podľa tzv. prvej definície účastníkov konania (§ 90 O.s.p.) sa za takéto osoby považuje navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný). Navrhovateľom (žalobcom) je ten, kto podal na súd návrh na začatie konania a odporcom (žalovaným) ten, koho navrhovateľ v návrhu ako odporcu označil. V zmysle § 19 O.s.p. spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Túto spôsobilosť má predovšetkým ten, kto má podľa hmotného práva spôsobilosť mať práva a povinnosti. V zmysle § 7 ods. 1 Obč. zákonníka fyzické osoby nadobúdajú spôsobilosť mať práva a povinnosti zásadne narodením a smrťou táto spôsobilosť zaniká. V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že žalobu podala fyzická osoba označená menom J. K.. O tejto skutočnosti neboli v konaní žiadne pochybnosti. Pretože spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti a teda aj spôsobilosť byť účastníkom konania vzniká zásadne narodením a nenastala skutočnosť, ktorá by mala za následok zánik tejto spôsobilosti, bola táto procesná podmienka konania na strane žalobcu splnená. Námietka dovolateľa týkajúca sa nedostatku tejto podmienky bola preto neopodstatnená. Dovolací súd v tejto súvislosti len poznamenáva, že treba rozlišovať medzi spôsobilosťou byť účastníkom konania a skutočnosťou, či účastník konania je nositeľom tvrdeného práva alebo povinnosti, ktorá je otázkou tzv. vecnej legitímácie. Otázka vecnej legitímácie (stav vyplývajúci z hmotného práva) nemá totiž vplyv na procesné vymedzenie účastníkov konania a na skúmanie ich spôsobilosti byť účastníkom konania.

V zmysle § 79 ods. 1 O.s.p. sa konanie začína na návrh, ktorý sa v sporovom konaní označuje ako žaloba. V § 81 O.s.p. je výslovne stanovené, v ktorých prípadoch možno začať konanie aj bez návrhu, teda kedy ho možno začať na základe vlastných poznatkov súdu alebo na podnet iných subjektov. Za vadu konania zakladajúcu jeho zmätočnosť treba v zmysle § 237 písm. e) O.s.p. považovať takú procesnú situáciu, keď konanie prebehlo napriek tomu, že nebol podaný návrh na jeho začatie, hoci nešlo o žiaden z prípadov vymedzených v § 81 O.s.p. V predmetnej veci bolo konanie začaté na základe žaloby podanej žalobcom, preto ani námietka dovolateľa o existencii vady konania spočívajúcej v nedostatku návrhu na jeho začatie nebola dôvodná. Aj v súvislosti s touto námietkou (s prihliadnutím na jej obsah) však dovolací súd považuje za potrebné dodať, že nemožno stotožňovať nedostatok návrhu na začatie konanie s nedostatkom spočívajúcim v prekročení petitu návrhu, ktoré môže byť dané priznaním plnenia vo väčšom rozsahu, než ako bolo požadované, alebo priznaním niečoho iného, než čo bolo požadované, alebo priznaním požadovaného plnenia z iného

skutkového základu, než ktorý bol predmetom konania. Prekročenie petitu návrhu znamená tzv. inú vadu konania /§ 241 ods. 2 písm. b) O.s.p./, ktorá však samotnú prípustnosť dovolania nezakladá. Takouto vadou by sa dovolací súd mohol zaoberať, len ak by dovolanie bolo prípustné.

Vzhľadom na to, že dovolateľ podal dovolanie proti celému rozsudku odvolacieho súdu, teda aj proti jeho zmeňujúcemu výroku vo veci samej, ktorým bola žaloba voči nemu zamietnutá, dovolací súd skúmal prípustnosť dovolania aj proti tomuto výroku, pričom dospel k záveru, že v tejto časti je subjektívne neprípustné. Dovolateľ bol totiž v uvedenom výroku úspešný, preto nebol subjektívne oprávnený na podanie dovolania v tejto časti. Z účelu dovolania totiž vyplýva, že právo podať dovolanie neprislúcha účastníkovi v neprospech ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. jeho časť nevyznelo, a ktorý nebol týmto rozhodnutím, resp. časťou, dotknutý na svojich právach.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 218 ods. 1 písm. c) O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako neprípustné odmietol bez toho, aby sa mohol zaoberať aj jeho ďalšími námietkami týkajúcimi sa tzv. iných väd konania a správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože trovy žalobcu, ktoré vznikli v súvislosti s vyjadrením jeho zástupcu k dovolaniu, nepovažoval, vzhľadom na neprípustnosť dovolania, za potrebné na účelne bránenie práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. októbra 2009

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Jarmila Uhlířová